

Юрій ПРАДІД

Незалежний дослідник
м. Львів, Україна
Електронна пошта: upradid1@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-5842-9227>

100 НАЙВІДОМІШИХ ПРИЗВИЩ В УКРАЇНІ: ПОХОДЖЕННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ ПОШИРЕННЯ

Стаття присвячена походженню, особливостям творення, поширенню на теренах України 100 найпопулярніших прізвищ. Установлено, що майже кожне друге прізвище з першої сотні найпопулярніших на території України прізвищ — це ті, що походять від особових імен (усього 48 прізвищ), у т. ч. 47 — від основ чоловічих імен і лише одне — від жіночого. Зазначається також, що прізвищ від назв за родом занять удвічі менше, ніж назв, похідних від імен (усього 24 прізвища), натомість прізвищ, похідних від таких назв, набагато більше. Чотири прізвища походять від таких назв: *пономар* (варіант слова *паламар*) (*Пономаренко, Паламарчук*), *дяк* (*Дяченко*), *пін* (*Попова*). По три прізвища походять від шести назв: *швець* (*Шевченко, Шевчук, Швець*), *коваль* (*Коваленко, Ковальчук, Коваль*), *бондар* (*Бондаренко, Бондар, Бондарчук*), *ткач* (*Ткаченко, Ткачук, Ткач*), *кравець* (*Кравченко, Кравчук, Кравець*), *гончар* (*Гончаренко, Гончар, Гончарук*), два — від назви *мельник* (*Мельник, Мельничук*). Лише від чотирьох назв за родом занять походить по одному прізвищу: *олійник* — *Олійник*, *кушнір* — *Кушнір*, *колісник* — *Колісник*, *шапка + валяти* — *Шаповал*. Аналіз фактичного матеріалу свідчить, що найпоширенішим способом творення прізвищ є суфіксальний (73 прізвища). Найчастіше для творення нових прізвищ використовуються суфікси **-енк-** (49 випадків), **-ук(-юк)** (14 випадків) і **-чук** (5 випадків). Три жіночих прізвища утворено флексійним способом від основ чоловічих прізвищ за допомогою флексії **-а**: *Іванов-а, Попов-а, Чорна*.

Ключові слова: найпопулярніші прізвища в Україні, походження українських прізвищ, способи творення українських прізвищ, регіональне поширення українських прізвищ.

Українські мовознавці вже зробили вагомий внесок в опрацювання теоретичних і практичних проблем вивчення прізвищ, поширених на теренах України. Достатньо згадати монографії Ю. К. Редька, В. О. Горпинича та І. А. Корнієнко, у яких описані загальні проблеми дослідження прізвищ [Редько 1966; Горпинич і Корнієнко 2012], монографію А. М. Поповського, присвячену вивченню окремих мікросистем українських прізвищ [Попов-

Цитування: Прадід Ю. 100 найвідоміших прізвищ в Україні: походження, особливості творення та регіональне поширення. Мовознавство. 2023. № 5. С. 40–56. <https://doi.org/10.33190/0027-2833-332-2023-5-002>

Citation: Pradid Yu. (2023). 100 naividomishykh prizvyshch v Ukraini: pokhodzhennia, osoblyvosti tvorennia ta rehionalne poshyrennia [The 100 most common surnames in Ukraine: their origin, derivation peculiarities, and regional distribution]. *Movoznavstvo*, (5), 40–56. [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.33190/0027-2833-332-2023-5-002>

 Стаття опублікована за ліцензією CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>)

ський 2020]. Заслужують на увагу ґрунтовні статті І. О. Варченка, В. О. Горпинича, у яких автори аналізують основні принципи дослідження сучасних українських прізвищ [Варченко 1968; Горпинич 2009], низка наших праць про патронімічні та матронімічні прізвища, утворені від українських варіантів християнських імен [Прадід 2021, 2022a], особливості творення прізвищ від прізвища *Дід* [Прадід 2022b], способи творення прізвищ мікросистем «Батько» і «Дід» [Прадід 2022c, 2022d], типологію прізвищ мешканців с. Либохори Стрийського району на Львівщині [Прадід 2022e], походження і творення прізвищ та імен однокласників [Прадід 2022f] та ін. Помітним є доробок українських учених у галузі лексикографічного опрацювання українських прізвищ узагалі (В. М. Демченко та І. П. Лопушинський, А. М. Зосимов, Ю. К. Редько та ін.) й окремих регіонів України зокрема (Г. Л. Аркушин, В. О. Горпинич, Ю. М. Новикова та ін.). Цінним довідковим виданням, украй необхідним науковцям, аспірантам, студентам, усім, хто цікавиться проблемами ономастики взагалі й антропоніміки зокрема, є бібліографічний показник з української ономастики, укладений С. О. Вербичем, І. В. Єфіменко, І. М. Желізняк [Українська ономастика 2013].

Дослідження 100 найпопулярніших на теренах України прізвищ, їхнього походження і способів творення ґрунтовно не вивчалися в українському мовознавстві, про що красномовно свідчить навіть побіжний огляд наукових праць. Саме цій проблемі й присвячена пропонована розвідка, фактичний матеріал для якої дібраний з інтернет-сайтів «Популярні прізвища та імена України» (ПП) (вибірку зроблено на базі даних, яка охоплює 6 710 000 жителів України; станом на 1 березня 2010 р. чисельність населення України становила 45 923 233 осіб) і «Рідні» (Рідні)¹.

1. Прізвища, похідні від особових імен та їхніх варіантів (48 прізвищ)

Найбільше прізвищ, що входять до 100 найпопулярніших, походить від особових чоловічих імен та їхніх варіантів [див.: Популярні прізвища та імена України. Популярність прізвищ].

Так, як свідчить фактичний матеріал, по два прізвища утворені від імен:

1) *Марко*: *Марченко* (у списку популярних прізвищ: далі ПП — зазначено під № 16²), носіями якого в Україні є 44 273 особи. За поширенням це прізвище займає 17 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в м. Києві — 4 244, а найгустіший осередок — Марківський район на Луганщині, де мешкає 104 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 127 жителів; *Марчук* (у списку ПП зазначено під № 78), носіями якого в Україні є 21 363 особи. За поширенням

¹ Як зазначають автори матеріалів для сайту, це інтерактивна карта поширення прізвищ на території нашої країни станом на 2011–2013 рр. Унаслідок війни Росії з Україною відбулися внутрішні та зовнішні переселення понад 10 млн громадян України [Карта поширення прізвищ України].

² 100 найпопулярніших прізвищ України визначено за списком, поданим на сайті «Популярність прізвищ», який ґрунтується на вибіркових даних (6 710 000 жителів), а загальна кількість носіїв прізвищ узказана приблизно з коефіцієнтом перерахунку 6,5 (Популярні прізвища та імена України. Пояснення). Більш об'єктивними, на нашу думку, є дані, розміщені на сайті «Рідні» (Рідні), а тому саме вони послідовно використовуються в пропонованій розвідці. Дані про найпопулярніші прізвища, розміщені на сайті «Популярність прізвищ», подаються в круглих дужках хіба що з метою порівняння (ПП). Для порівняння напівжирним шрифтом виділено порядкові номери прізвищ, які в обох списках однакові або майже однакові.

це прізвище займає 84 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Волинській області — 2 248, а найгустіший осередок — Вижницький район на Чернівеччині, де мешкає 388 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 106 жителів;

2) *Савка* (варіант імені *Сава*, 95 місце в списку ЧП): *Савченко* (у списку ПП зазначено під № 19), носіями якого в Україні є 44 925 осіб. За поширенням це прізвище займає 15 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 825, а найгустіший осередок — Краснопільський район на Сумщині, де мешкає 178 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 122 жителі; *Савчук* (у списку ПП зазначено під № 24), носіями якого в Україні є 34 708 осіб. За поширенням це прізвище займає 28 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 105, а найгустіший осередок — м. Яремча на Івано-Франківщині, де мешкає 193 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 88 жителів;

3) *Павло* (21 місце в списку ЧП): *Павленко* (у списку ПП засвідчено під № 23), носіями якого в Україні є 38 320 осіб. За поширенням це прізвище займає 23 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 512, а найгустіший осередок — Олевський район на Житомирщині, де мешкає 371 носій цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 88 жителів; *Павлюк* (у списку ПП фігурує під № 42), носіями якого в Україні є 28 600 осіб. За поширенням це прізвище займає 44 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Івано-Франківській області — 4 906, а найгустіший осередок — Тлумацький район на Івано-Франківщині, де мешкає 370 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 44 жителі;

4) *Іван* (4 місце в списку чоловічих популярних імен, далі ЧП): *Іванова* (у списку ПП зазначено під № 28), носіями якого в Україні є 48 033 особи. За поширенням це прізвище займає 13 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Одеській області — 4 596, а найгустіший осередок — Болградський район на Одещині, де мешкає 455 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 118 жителів; *Іванов* (у списку ПП — під № 54), носіями якого в Україні є 36 873 особи. За поширенням це прізвище посідає 25 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Одеській області — 3 276, а найгустіший осередок — Болградський район на Одещині, де мешкає 406 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 132 жителі;

5) *Роман* (23 місце в списку ЧП): *Романюк* (у списку ПП зафіксовано під № 39), носіями якого в Україні є 29 970 осіб. За поширенням це прізвище посідає 66 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Волинській області — 3 244, а найгустіший осередок — Любомльський район на Волині, де мешкає 450 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 66 жителів; *Романенко* (у списку ПП зазначено під № 59), носіями якого в Україні є 26 500 осіб. За поширенням це прізвище — на 57 позиції в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 369, а найгустіший осередок — Тальнівський район на Черкащині, де мешкає 87 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 182 жителі;

б) *Кость* (варіант імені *Костянтин*, у списку ПП засвідчено під № 35): *Костенко* (у списку ПП фігурує під № 46), носіями якого в Україні є 26 942 особи. За поширенням це прізвище займає 50 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 226, а найгустіший осередок — Тальнівський район на Черкащині, де мешкає 100 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 176 жителів; *Костюк* (під № 53 у списку ПП), носіями якого в Україні є 26 106 осіб. За поширенням це прізвище посідає 53 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 1 678, а найгустіший осередок — Новоград-Волинський район на Житомирщині, де мешкає 360 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 94 жителі.

По одному прізвищу цієї мікросистеми походить від імен:

1) *Мороз* — *Мороз* (у списку ПП — під № 15), носіями якого в Україні є 43 779 осіб. За поширенням це прізвище займає 19 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Дніпропетровській області — 3 378, а найгустіший осередок — П'ятихатський район на Дніпропетровщині, де мешкає 175 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 194 жителі;

2) *Петро* (10 місце в списку ЧП) — *Петренко* (у списку ПП зазначено під № 20), носіями якого в Україні є 42 226 осіб. За поширенням це прізвище займає 21 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 675, а найгустіший осередок — Чутівський район на Полтавщині, де мешкає 164 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 112 жителів;

3) *Клим* — *Клименко* (фігурує у списку ПП під № 22), носіями якого в Україні є 38 483 особи. За поширенням це прізвище — на 22 місці в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв проживає в Києві — 3 888, а найгустіший осередок — Коростенський район на Житомирщині, де мешкає 217 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 95 жителів;

4) *Кузьма* (91 місце в списку ЧП) — *Кузьменко* (у списку ПП зафіксовано під № 25), носіями якого в Україні є 35 543 особи. За поширенням це прізвище займає 26 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 338, а найгустіший осередок цього прізвища — Поліський район на Київщині, де мешкає 57 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 81 житель;

5) *Хома* — *Хоменко* (під № 34 у списку ПП), носіями якого в Україні є 29 464 особи. За поширенням це прізвище посідає 42 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 540, а найгустіший осередок — Козелецький район на Чернігівщині, де мешкає 347 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 116 жителів та ін.

Усього одне прізвище походить від жіночого імені: *Зінка* (варіант імені *Зінаїда*, 28 місце в списку найпопулярніших жіночих імен України, далі ЖП) — *Зінченко* (у списку ПП засвідчено під № 80), носіями якого в Україні є 23 906 осіб. За поширенням це прізвище займає 68 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 2 732, а найгустіший осередок — Білокуракинський район на Луганщині, де мешкає 129 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 126 жителів.

2. Прізвища, похідні від назв роду занять (28 прізвищ)

Чотири прізвища цієї мікросистеми походять від назв священнослужителів православної церкви:

1) *пономар* (варіант слова *паламар*):

а) *пономар* — *Пономаренко* (у списку ПП зазначено під № 30), носіями якого в Україні є 35 097 осіб. За поширенням це прізвище — на 27 місці в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 3 658, а найгустіший осередок цього прізвища — Білокуракинський район на Луганщині, де мешкає 158 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 103 жителі;

б) *паламар* — *Паламарчук* (у списку ПП зазначено під № 90), носіями якого в Україні є 16 417 осіб. За поширенням це прізвище займає 147 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Вінницькій області — 3 565, а найгустіший осередок — Хмельницький район на Вінниччині, де мешкає 278 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 106 жителів;

2) *дяк* — *Дяченко* (у списку ПП фігурує під № 51), носіями якого в Україні є 23 226 осіб. За поширенням це прізвище займає 73 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 120, а найгустіший осередок — Броварський район на Київщині, де мешкає 454 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 138 жителів;

3) *nin* — *Попова* (у списку ПП — під № 89), носіями якого в Україні є 30 257 осіб. За поширенням це прізвище займає 37 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 3 025, а найгустіший осередок — Ренійський район на Одещині, де мешкає 169 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 185 жителів.

По три прізвища цієї мікросистеми походять від назв професій:

1) *швець*: *Шевченко* (у списку ПП зафіксовано під № 2), носіями якого в Україні є 106 340 осіб. За поширенням це прізвище посідає друге місце в загальному переліку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 10 267, а найгустіший осередок — Борівський район на Харківщині, де мешкає 182 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 79 жителів; *Шевчук* (у списку ПП зафіксовано під № 10), носіями якого в Україні є 55 851 особа. За поширенням це прізвище займає 11 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 667, а найгустіший осередок — Новоград-Волинський район на Житомирщині, де мешкає 417 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 76 жителів; *Швець* (у списку ПП зазначено під № 26), носіями якого в Україні є 30 951 особа. За поширенням це прізвище займає 35 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Вінницькій області — 3 045, а найгустіший осередок — Вільшанський район на Кіровоградщині, де мешкає 85 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 121 житель;

2) *коваль*: *Коваленко* (у списку ПП засвідчено під № 4), носіями якого в Україні є 88 632 особи. За поширенням це прізвище — на 4 місці в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 7 341, а найгустіший осередок — Срібнянський район на Черні-

гівщині, де мешкає 148 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 63 жителі; *Ковальчук* (у списку ПП фігурує під № 7), носіями якого в Україні є 70 410 осіб. За поширенням це прізвище займає 8 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 4 492, а найгустіший осередок — Олевський район на Житомирщині, де мешкає 713 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 46 жителів; *Коваль* (у списку ПП — під № 11), носіями якого в Україні є 62 232 особи. За поширенням це прізвище займає 9 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 4 404, а найгустіший осередок — Ставищенський район на Київщині, де мешкає 171 носій цього прізвища і де на одного носія припадає 120 жителів;

3) *бондар*: *Бондаренко* (у списку ПП засвідчено під № 5), носіями якого в Україні є 88 143 особи. За поширенням це прізвище посідає 5 місце в загальному переліку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 9 529, а найгустіший осередок — Нововодолазький район на Харківщині, де мешкає 336 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 93 жителі; *Бондар* (у списку ПП — під № 13), носіями якого в Україні є 44 862 особи. За поширенням це прізвище займає 16 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 443, а найгустіший осередок — Коломацький район на Харківщині, де мешкає 76 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 80 жителів; *Бондарчук* (у списку ПП — під № 93), носіями якого в Україні є 18 095 осіб. За поширенням це прізвище посідає 123 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища в Житомирській області — 3 912, а найгустіший осередок — Дубненський район на Рівненщині, де мешкає 270 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 123 жителі;

4) *ткач*: *Ткаченко* (у списку ПП зазначено під № 6), носіями якого в Україні є 82 270 осіб. За поширенням це прізвище займає 6 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 7 576, а найгустіший осередок — Марківський район на Луганщині, де мешкає 149 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 87 жителів; *Ткачук* (у списку ПП — під № 14), носіями якого в Україні є 45 009 осіб. За поширенням це прізвище займає 14 місце в загальному переліку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища у Вінницькій області — 3 334, а найгустіший осередок — Савранський район на Одещині, де мешкає 177 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 85 жителів; *Ткач* (у списку ПП засвідчено під № 43), носіями якого в Україні є 25 628 осіб. За поширенням це прізвище займає 56 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Одеській області — 1 821, а найгустіший осередок — Сокирянський район на Чернівецьчині, де мешкає 383 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 82 жителі;

5) *кравець*: *Кравченко* (у списку ПП — під № 8), носіями якого в Україні є 76 456 осіб. За поширенням це прізвище займає 7 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 6 149, а найгустіший осередок — Каланчацький район на Херсонщині, де мешкає 255 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 72 жителі; *Кравчук* (у списку ПП зазначено під № 21), носіями якого в Україні є 37 095 осіб. За поширенням це прізвище посідає 24 місце в загальному

списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Рівненській області — 3 683, а найгустіший осередок — Гошанський район на Рівненщині, де мешкає 328 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 83 жителі; *Кравець* (№ 48 у списку ПП), носіями якого в Україні є 25 187 осіб. За поширенням це прізвище посідає 57 позицію в загальному переліку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Львівській області — 3 744, а найгустіший осередок — Кам'янсько-Бузький район на Львівщині, де мешкає 412 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 110 жителів;

б) *гончар*: *Гончаренко* (у списку ПП зазначено під № 57), носіями якого в Україні є 27 221 особа. За поширенням це прізвище займає 48 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 544, а найгустіший осередок — Смілянський район на Черкащині, де мешкає 244 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 118 жителів; *Гончар* (у списку ПП засвідчено під № 65), носіями якого в Україні є 20 107 осіб. За поширенням це прізвище займає 92 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв проживає в Києві — 1 288, а найгустіший осередок — Сокирянський район на Чернівецьчині, де мешкає 336 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 93 жителі; *Гончарук* (у списку ПП — під № 68), носіями якого в Україні є 19 327 осіб. За поширенням це прізвище посідає 107 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Вінницькій області — 2 384, а найгустіший осередок — Гайворонський район на Кіровоградщині, де мешкає 194 носії цього прізвища і де на одного носія припадає 154 жителі;

Два прізвища цієї мікросистеми походять від назви *мельник*: *Мельник* (у списку ПП фігурує під № 1), носіями якого в Україні є 107 878 осіб. За поширенням це прізвище займає 1 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 6 587, а найгустіший осередок — Мурованоктуриловецький район на Вінниччині, де мешкає 561 носій цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 41 житель; *Мельничук* (у списку ПП — під № 31), носіями якого в Україні є 30 412 осіб. За поширенням це прізвище посідає 36 місце в загальному переліку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Рівненській області — 3 482, а найгустіший осередок — Дубенський район на Рівненщині, де мешкає 368 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 92 жителі.

Ще по одному прізвищу цієї мікросистеми походять від назв професій:

1) *олійник* — *Олійник* (у списку ПП зазначено під № 9), носіями якого в Україні є 53 375 осіб. За поширенням це прізвище займає 10 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 472, а найгустіший осередок — Чечельницький район на Вінниччині, де мешкає 186 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 94 жителі;

2) *кушнір* — *Кушнір* (у списку ПП — під № 37), носіями якого в Україні є 27 896 осіб. За поширенням це прізвище займає 45 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Львівській області — 2 837, а найгустіший осередок — Кельменецький район на Чернівецьчині, де мешкає 399 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 74 жителі;

3) *колісник* — *Колісник* (у списку ПП засвідчено під № 70), носіями якого в Україні є 15 130 осіб. За поширенням це прізвище займає 157 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 2 027, а найгустіший осередок — Пологівський район на Запоріжжі, де мешкає 243 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 144 жителі;

4) *шаповал* — *Шаповал* (під № 92 у списку ПП), носіями якого в Україні є 17 673 особи. За поширенням це прізвище посідає 131 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 1 363, а найгустіший осередок — Зачепилівський район на Харківщині, де мешкає 58 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 209 жителів.

3. Прізвища, похідні від назв деяких інших предметів та осіб (5 прізвищ)

До таких прізвищ належать:

1) *гумно* (діал.: тік з господарчими будівлями біля житла або й за селом) — *Гуменюк* (у списку ПП зафіксовано під № 55), носіями якого в Україні є 28 092 особи. За поширенням це прізвище займає 86 місце в загальному переліку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Хмельницькій області — 3 722, а найгустіший осередок — Ярмолинецький район на Хмельниччині, де мешкає 264 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 103 жителі;

2) *приходько* — *Приходько* (у списку ПП зазначено під № 60), носіями якого в Україні є 27 157 осіб. За поширенням це прізвище посідає 60 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 232, а найгустіший осередок — м. Люботин на Харківщині, де мешкає 154 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 119 жителів;

3) *козак* — *Козак* (у списку ПП фігурує під № 61), носіями якого в Україні є 24 972 особи. За поширенням це прізвище займає 61 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Львівській області — 3 878, а найгустіший осередок — Жидачівський район на Львівщині, де мешкає 307 носіїв і де на одного носія прізвища припадає 183 жителі;

4) *ковтун* — *Ковтун* (у списку ПП зазначено під № 62), носіями якого в Україні є 24 796 осіб. За поширенням це прізвище — на 62 позиції в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 055, а найгустіший осередок — Оржицький район на Полтавщині, де мешкає 106 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 190 жителів;

5) *колесо* — *Колесник* (у списку ПП засвідчено під № 86), носіями якого в Україні є 27 378 осіб. За поширенням це прізвище займає 66 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 048, а найгустіший осередок — Пулинський район на Житомирщині, де мешкає 93 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 183 жителі.

4. Прізвища, похідні від назв ознак зовнішнього вигляду людини (4 прізвища)

До цієї мікросистеми прізвищ належать:

1) *лисий* — *Лисенко* (у списку ПП зафіксовано під № 17), носіями якого в Україні є 43 490 осіб. За поширенням це прізвище посідає 20 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 604, а найгустіший осередок — Городищенський район на Черкащині, де мешкає 308 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 108 жителів;

2) *рудий* — *Руденко* (у списку ПП зазначено під № 18), носіями якого в Україні є 43 954 особи. За поширенням це прізвище займає 18 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 838, а найгустіший осередок — Тальнівський район на Черкащині, де мешкає 121 носій цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 146 жителів;

3) *білий ус* — *Білоус* (у списку ПП — під № 50), носіями якого в Україні є 24 776 осіб. За поширенням це прізвище посідає 63 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища засвідчено в Києві — 1 735, а найгустіший осередок — Благовіщенський район на Кіровоградщині, де мешкає 136 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 139 жителів;

4) *щербатий* — *Щербина* (у списку ПП фігурує під № 97), носіями якого в Україні є 18 922 особи. За поширенням це прізвище займає 112 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Дніпропетровській області — 2 459, а найгустіший осередок — Срібнянський район на Чернігівщині, де мешкає 52 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 180 жителів.

5. Прізвища, похідні від назв території походження носіїв (4 прізвища)

Чотири прізвища цієї мікросистеми походять від назв території походження:

1) *литвин*: *Литвиненко* (у списку ПП зафіксовано під № 44), носіями якого в Україні є 27 672 особи. За поширенням це прізвище займає 46 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 655, а найгустіший осередок — Радомишльський район на Житомирщині, де мешкає 188 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 159 жителів; *Литвин* (у списку ПП засвідчено під № 83), носіями якого в Україні є 19 010 осіб. За поширенням це прізвище посідає 111 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 170, а найгустіший осередок — Кагарлицький район на Київщині, де мешкає 245 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 112 жителів;

2) *поліщук* — *Поліщук* (у списку ПП фігурує під № 12), носіями якого в Україні є 53 100 осіб. За поширенням це прізвище займає 12 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 4 719, а найгустіший осередок — Тальнівський район на Черкащині, де мешкає 340 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 52 жителі;

3) *мазур* — *Мазур* (у списку ПП — під № 33), носіями якого в Україні є 29 562 особи. За поширенням це прізвище — на 41 позиції в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Вінницькій області — 3 674, а найгустіший осередок — Тульчинський район

на Вінниччині, де мешкає 466 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 97 жителів.

6. Прізвища, похідні від назв фауни (4 прізвища)

Чотири прізвища цієї мікросистеми походять від назв:

1) *кулик* — *Кулик* (у списку ПП засвідчено під № 47), носіями якого в Україні є 26 635 осіб. За поширенням це прізвище посідає 51 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 1 570, а найгустіший осередок — Рожнятівський район на Івано-Франківщині, де мешкає 498 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 119 жителів;

2) *вовк* — *Вовк* (у списку ПП — під № 56), носіями якого в Україні є 26 635 осіб. За поширенням це прізвище займає 51 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Львівській області — 2 582, а найгустіший осередок — Смілянський район на Черкащині, де мешкає 280 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 147 жителів;

3) *жук* — *Жук* (у списку ПП зазначено під № 82), носіями якого в Україні є 21 472 особи. За поширенням це прізвище займає 82 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Львівській області — 2 153, а найгустіший осередок — Сарненський район на Рівненщині, де мешкає 366 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 197 жителів;

4) *сорока* — *Сорока* (у списку ПП засвідчено під № 99), носіями якого в Україні є 19 476 осіб. За поширенням це прізвище посідає 102 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Львівській області — 1 945, а найгустіший осередок — Смільчинський район на Житомирщині, де мешкає 287 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 94 жителі.

7. Прізвища, похідні від назв етноспільнот (2 прізвища)

Два прізвища цієї мікросистеми походять від назв етноспільнот:

1) *бойко* — *Бойко* (у списку ПП зазначено під № 3), носіями якого в Україні є 83 195 осіб. За поширенням це прізвище займає 6 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 5 795, а найгустіший осередок — м. Яремче на Івано-Франківщині, де мешкає 336 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 51 житель;

2) *москаль* (застосовне не тільки щодо етнічних росіян, а й щодо солдатів царської армії) — *Москаленко* (у списку ПП засвідчено під № 79), носіями якого в Україні є 21 446 осіб. За поширенням це прізвище займає 83 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 1 939, а найгустіший осередок — м. Глухів на Сумщині, де мешкає 135 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 183 жителі.

8. Прізвища, похідні від назв родинних зв'язків (2 прізвища)

Від назв родинних зв'язків походять такі прізвища:

1) *баба* — *Бабенко* (у списку ПП засвідчено під № 74), носіями якого в Україні є 22 668 осіб. За поширенням це прізвище — на 78 місці в загаль-

ному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Харківській області — 2 729, а найгустіший осередок — Варвинський район на Чернігівщині, де мешкає 98 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 143 жителі;

2) *nin* — *Попович* (син попа) (у списку ПП зазначено під № 75), носіями якого в Україні є 28 729 осіб. За поширенням це прізвище посідає 43 місце в загальному переліку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Закарпатській області — 13 353, а найгустіший осередок — Свалявський район на Закарпатті, де мешкає 1 370 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 30 жителів.

У списку 100 найпоширеніших засвідчено по одному похідному від назв:

1) населеного пункту: *Коломия* — *Коломіць* (у списку ПП — під № 41), носіями якого в Україні є 25 164 особи. За поширенням це прізвище займає 58 місце в загальному списку мешканців України. Найбільше носіїв проживає в Києві — 2 680, а найгустіший осередок — Жашківський район на Черкащині, де мешкає 290 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 112 жителів;

2) назв кольору: *чорний* — *Чорна* (у списку ПП фігурує під № 96), носіями якого в Україні є 17 606 осіб. За поширенням це прізвище посідає 132 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Дніпропетровській області — 1 617, а найгустіший осередок — Сокирянський район на Чернівецьчині, де мешкає 117 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 268 жителів.

Щодо способів словотворення прізвищ, які входять до числа 100 найпопулярніших, то найбільше їх утворено суфіксальним способом.

Лева частка таких прізвищ утворена за допомогою словотворчого суфікса³ **-енк-**⁴:

1) *Харк-о* (варіант імені *Харитон* [Скрипник, Дзятківська : 108]) — *Харч-енк-о* (у списку ПП — під № 29), носіями якого в Україні є 33 735 осіб. За поширенням це прізвище посідає 31 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 755, а найгустіший осередок цього прізвища — м. Березань Броварського району на Київщині, де мешкає 46 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 109 жителів;

2) *Василь* — *Васил-енк-о* (у списку ПП — під № 32), носіями якого в Україні є 34 320 осіб. За поширенням це прізвище займає 29 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 289, а найгустіший осередок цього прізвища — Богуславський район на Київщині, де мешкає 227 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 127 жителів;

³ Слід розрізняти суфікс як морфему і словотворчий суфікс. Морфемний суфікс — це мінімальна значуща частина слова, словотворчий суфікс — значуща частина слова, яка служить для творення нових слів. Словотворчий суфікс в одному випадку може дорівнювати морфемному суфіксу, в іншому — поєднувати дві й більше мінімальні значущі частини слова [див.: Український словотвір: Словник-довідник].

⁴ Такі прізвища утворилися від «народних уснорозмовних форм іменування синів за батьком і <...> мали первісно так зване демінутивне значення, тобто, як і слова на **-еня** (*зайчєня, козєня, хлопчєня*), позначали малих, недорослих істот: Іваненко — «малий Іван, син Івана» [Масенко : 24].

3) *Левк-о* — *Левч-енк-о* (у списку ПП фігурує під № 35), носіями якого в Україні є 33 904 особи. За поширенням це прізвище займає 30 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 2 885, а найгустіший осередок цього прізвища — Переяслав-Хмельницький район на Київщині, де мешкає 143 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 171 житель;

4) *Карп-о* — *Карп-енк-о* (у списку ПП зазначено під № 36), носіями якого в Україні є 31 976 осіб. За поширенням це прізвище посідає 33 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 125, а найгустіший осередок — Котелевський район на Полтавщині, де мешкає 89 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 174 жителі;

5) *Сидір* — *Сидор-енк-о* (у списку ПП зафіксовано під № 38), носіями якого в Україні є 32 863 особи. За поширенням це прізвище займає 32 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 3 221, а найгустіший осередок цього прізвища — Хорошівський район на Житомирщині, де мешкає 224 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 121 житель.

Далі йдуть прізвища, утворені за допомогою словотворчих суфіксів:

– **-ук(-юк):**

1) *Гаврил-о* — *Гаврил-юк* (у списку ПП — під № 27), носіями якого в Україні є 30 971 особа. За поширенням це прізвище займає 34 позицію в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Києві — 1 624, а найгустіший осередок цього прізвища — Володимирецький район на Рівненщині, де мешкає 332 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 134 жителі;

2) *Мартин* — *Мартин-юк* (у списку ПП зафіксовано під № 40), носіями якого в Україні є 27 394 особи. За поширенням це прізвище посідає 47 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища засвідчено у Волинській області — 2 794, а найгустіший осередок цього прізвища — Камінь-Каширський район на Волині, де мешкає 364 носії цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 122 жителі;

3) *Семен* — *Семен-юк* (під № 52 у списку ПП), носіями якого в Україні є 26 035 осіб. За поширенням це прізвище — на 54 позиції в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає у Волинській області — 3 513, а найгустіший осередок його — Славутський район на Хмельниччині, де мешкає 297 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 82 жителі;

4) *Кіндрат* — *К(i/o)ндрат-юк* (у списку ПП — під № 95), носіями якого в Україні є 17 273 особи. За поширенням це прізвище займає 137 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Хмельницькій області — 2 120, а найгустіший осередок цього прізвища — Славутський район на Хмельниччині, де мешкає 210 носіїв цього прізвища і де на одного носія прізвища припадає 116 жителів;

5) *Антон* — *Антон-юк* (у списку ПП зазначено під № 98), носіями якого в Україні є 17 329 осіб. За поширенням це прізвище займає 135 місце в загальному списку жителів України. Найбільше носіїв цього прізвища проживає в Рівненській області — 1 692, а найгустіший осередок його — Хотинський район на Чернівеччині, де мешкає 326 носіїв цього прізвища і де на одного носія припадає 142 жителі та ін.;

– **-чук:**

- 1) *коваль* — Коваль-чук⁵;
- 2) *крав-ець* — Крав-чук;
- 3) *Сав-а* — Сав-чук;
- 4) *паламар* — Паламар-чук;
- 5) *бондар* — Бондар-чук.

По одному прізвищу утворено за допомогою таких словотворчих суфіксів: **-ець(-єць):** *Коломия* — Коломієць; **-ов:** *Іван* — Іван-ов; **-ович:** *пін* — Поп-ович; **-ник:** *колес-о* — Колес-ник; **-ин:** *щерб-ат-ий* — Щерб-ин-а.

Безафіксьним способом утворено 22 прізвища:

- 1) *мельник* — Мельник;
- 2) *бойко* — Бойко;
- 3) *поліщук* — Поліщук;
- 4) *мороз* — Мороз;
- 5) *кулик* — Кулик.

Три прізвища утворено флексійним способом:

- 1) *Іванов* — Іванов-а;
- 2) *Попов* — Попов-а;
- 3) *Чорн-ий* — Чорна.

Два прізвища утворено основоскладанням:

- 1) *біл(ий)+о+ус* — Білоус;
- 2) *шап-к-а + вал-яти* — Шап-о-вал.

Висловлені вище міркування дають підстави для таких висновків:

1. Майже кожне друге прізвище з першої сотні найпопулярніших на теренах України прізвищ — це прізвища, що походять від імен (48 прізвищ). Від назв за родом занять утворено 22 прізвища (докладніше про походження прізвищ та їх кількісний склад див. табл. 1).

Таблиця 1

Походження прізвищ												
	Утворено від назви	Місце в списку									Всього	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90		91-100
1	імені	-	4	6	7	4	5	5	7	5	5	48
2	роду занять	9	3	2	2	2	1	3	-	-	2	24
3	деяких предметів та осіб	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	5
4	фауни	-	1	-	-	1	1	-	-	1	1	4
5	території	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-	4
6	зовнішнього вигляду	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	4
7	чоловічого прізвища	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	3
8	етноспільноти	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
9	родинних зв'язків	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
10	населеного пункту	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Разом											100	

⁵ Тут і далі підкреслено прізвища, статистичні параметри яких подані вище, при описі їхнього походження.

2. Найпоширенішим способом творення прізвищ є суфіксальний (80 прізвищ). Найчастіше для творення нових прізвищ використовуються суфікси **-енк-** (49 випадків), **-ук(-юк)** (12 випадків) і **-чук(-щук)** (8 випадків).

Три жіночі прізвища утворено флексійним способом від основ чоловічих прізвищ (за допомогою флексії **-а**): *Іванов-а, Попов-а, Чорна* (докладніше про способи творення прізвищ та їх кількісний склад див. табл. 2).

Таблиця 2

Способи творення прізвищ та їх кількісний склад		
	Способи творення назв	Кількість
1	безафіксний	22
2	суфіксальний	73
2.1	-енк-	49
2.2	-ук(-юк)	14
2.3	-чук(-щук)	5
2.4	-ов	1
2.5	-ець(-єць)	1
2.6	-ун	1
2.7	-ович	1
3	флексійний	3
3.1	-а	3
4	основоскладання	2
	Усього	100

3. Потребують подальшого вивчення проблеми походження, особливостей творення та поширення на теренах України рідкісних і зросійщених прізвищ, мікросистем прізвищ, похідних від певних назв, окремих соціальних груп, а також деякі інші аспекти.

ЛІТЕРАТУРА

- Варченко І. До основ наукового вивчення сучасних українських прізвищ. *Редько Ю. К. Довідник українських прізвищ*. Київ : Наук. думка, 1968. С. 3–29.
- Горпинич В. О., Корнієнко А. І. Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України : словник. Дніпропетровськ : Пороги, 2012. 237 с.
- Горпинич В. Основні принципи дослідження сучасних прізвищ України. *Українська мова*. 2009. № 4. С. 18–27.
- Карта поширення прізвищ України. URL: <https://ridni.org/karta/> (дата звернення: 14.01.2023).
- Масенко Л. Т. Українські імена і прізвища. Київ : Наук. думка, 1990. 48 с.
- Мороз. URL : <https://abcnames.ru/moroz/> (дата звернення : 24.01.2023).
- Поповський А. Дециця про українські прізвища : монографія. Дніпро: Ліра, 2000. 300 с.
- Популярні прізвища та імена України. Пояснення. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen/home> (дата звернення: 14.01.2023).
- Прайд Ю. Ф. Магронімічні прізвища (на матеріалі українських варіантів християнських імен). *Українське мовознавство*. 2022а. Вип. 1(52). С. 32–43.
- Прайд Ю. Ф. Особливості творення прізвищ, похідних від прізвища *Дід* (на матеріалі прізвищ, поширених в Україні). *Філологічний часопис* : наук. журн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2022б. Вип. 2 (20). С. 62–83.

- Прадід Ю. Ф. Патронімічні прізвища (на матеріалі українських варіантів християнських імен). *Українське мовознавство*. 2021. Вип. 1(50). С. 28–45.
- Прадід Ю. Ф. Способи творення прізвищ мікрогрупи «Батько» : на матеріалі прізвищ, поширених в Україні. *Наук. вісн. Ужгород. ун-ту. Серія «Філологія»*. На пошану Івана Чендея (до 100-річчя з дня народження). 2022с. Вип. 1 (47). С. 225–230.
- Прадід Ю. Ф. Способи творення прізвищ, похідних від апелятива *дід*. *Мова. Література. Фольклор*. Запоріжжя, 2022d. № 1. С. 42–52.
- Прадід Ю. Ф. Типологія прізвищ жителів с. Либохори Стрийського району на Львівщині. *Мови й літератури світу* : зб. наук. пр. Кривий Ріг. 2022е. Вип. 1. С. 28–45.
- Прадід Ю. Ф. Типологія українських прізвищ та імен (на матеріалі прізвищ та імен моїх однокласників). *Наук. вісн. Дрогобиц. держ. ун-ту імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. 2022f. № 18. С. 43–48.
- Редько Ю. К. Сучасні українські прізвища. Київ : Наукова думка, 1966. 216 с.
- Редько Ю.К. Довідник українських прізвищ. Київ : Рад. шк., 1968. 257 с.
- Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : словник-довідник. Київ : Наук. думка, 2005. 334 с.
- Українська ономастика: Бібліографічний покажчик уклад. : С. О. Вербич, І. В. Єфіменко, І. М. Желєзняк. Київ, 2013. 366 с.
- Український словотвір : словник-довідник. URL : <https://subject.com.ua/ukrmova/derivation/index.html> (дата звернення: 14.01.2023).
- Українські прізвища. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Українські_прізвища (дата звернення: 14.01.2023).

ДЖЕРЕЛА

- ППП Популярні прізвища та імена України. URL: [https:// sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis/misca-1-10000](https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis/misca-1-10000) (дата звернення: 14.01.2023).
- ПП Популярні прізвища та імена України. Популярність імен. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen> (дата звернення: 24.01.2023).
- ППП Популярні прізвища та імена України. Популярність прізвищ. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis> (дата звернення : 18.01. 2023).
- Рідні Рідні. URL: <https://ridni.org/> (дата звернення: 14.01.2023).
- СУМ Словник української мови. URL: <https://slovyk.ua/index.php> (дата звернення: 17.01.2023).

Дата надходження до редакції: 29.05.2023

Дата надходження після доопрацювання: 21.07.2023

Дата затвердження редакцією: 01.08.2023

REFERENCES

- Horpunych V. O., Korniienko A. I. (2012). Antroponimiia Dniprovskoho Pryporizhzhia i sumizhnykh rehioniv Ukrainy: slovnyk. Dnipropetrovsk: Porohy. [In Ukrainian].
- Horpunych V. (2009). Osnovni pryntsyry doslidzhennia suchasnykh prizvyshch Ukrainy. *Ukrainska mova*, (4), 18–27. [In Ukrainian].
- Karta poshyrennia prizvyshch Ukrainy. UPL: <https://ridni.org/karta/> (last accessed: 14.01.2023). [In Ukrainian].
- Masenko L. T. (1990). *Ukrainski imena i prizvyshcha*. Kyiv: Naukova dumka. [In Ukrainian].

- Moroz. UPL: <https://abcnames.ru/moroz/> (last accessed: 24.01.2023). [In Ukrainian].
- Popovskiy A. (2000). *Deshchytisia pro ukrainski pryzvyshcha: monohrafiia*. Dnipro: Lira. [In Ukrainian].
- Populiarni pryzvyshcha ta imena Ukrainy. Poiasnennia. UPL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen/home> (last accessed: 14.01.2023). [In Ukrainian].
- Pradii Yu. F. (2021). Patronimichni pryzvyshcha (na materialy ukrainskykh variantiv khrystyianskykh imen). *Ukrainske movoznavstvo*. Iss. 1(50), 28–45. [In Ukrainian].
- Pradii Yu. F. (2022a). Matronimichni pryzvyshcha (na materialy ukrainskykh variantiv khrystyianskykh imen). *Ukrainske movoznavstvo*. Iss. 1(52), 32–43. [In Ukrainian].
- Pradii Yu. F. (2022b). Osoblyvosti tvorennia pryzvyshch, pokhidnykh vid pryzvyshcha *Did* (na materialy pryzvyshch, poshyrenykh v Ukraini). *Filolohichni chasopys: naukovyi zhurnal*. Uman: VPTs «Vizavi». Iss. 2 (20), 62–83. [In Ukrainian].
- Pradii Yu. F. (2022c). Sposoby tvorennia pryzvyshch mikrohrupy «Batko»: na materialy pryzvyshch, poshyrenykh v Ukraini. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia «Filolohiia». Na poshanu Ivana Chendeia* (do 100-richchia z dnia narodzhennia). Iss. 1(47), 225–230. [In Ukrainian].
- Pradii Yu. F. (2022d). Sposoby tvorennia pryzvyshch, pokhidnykh vid apeliatyva *did*. *Mova. Literatura. Folklor*. Zaporizhzhia, (1), 42–52. [In Ukrainian].
- Pradii Yu. F. (2022e). Typolohiia pryzvyshch zhyteliv s. Lybokhory Stryiskoho raionu na Lvivshchyni. *Movy y literatury svitu: zbirnyk naukovykh prats*. Kryvyi Rih. Iss. 1, 28–45. [In Ukrainian].
- Pradii Yu. F. (2022f). Typolohiia ukrainskykh pryzvyshch ta imen (na materialy pryzvyshch ta imen moikh odnoklasnykiv). *Naukovyi visnyk Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriia: Filolohichni nauky (movoznavstvo)*, (18), 43–48. [In Ukrainian].
- Redko Yu. K. (1966). *Suchasni ukrainski pryzvyshcha*. Kyiv: Naukova dumka. [In Ukrainian].
- Redko Yu. K. (1968). *Dovidnyk ukrainskykh pryzvyshch*. Kyiv: Radianska shkola. [In Ukrainian].
- Skrypnyk L. H., Dziatkivska N. P. (2005). *Vlasni imena liudei: slovnyk-dovidnyk*. Kyiv: Naukova dumka. [In Ukrainian].
- Ukrainska onomastyka: Bibliohrafichni pokazhchyk. (2013). S. O. Verbych, I. V. Yefymenko, I. M. Zheliezniak (Comps.). Kyiv. [In Ukrainian].
- Ukrainskyi slovotvir: Slovnyk-dovidnyk. UPL: <https://subject.com.ua/ukrmova/derivation/index.html> last accessed: 14.01.2023). [In Ukrainian].
- Ukrainski pryzvyshcha. UPL : https://uk.wikipedia.org/wiki/Українські_прізвища (last accessed: 14.01.2023). [In Ukrainian].
- Varchenko I. (1968). Do osnov naukovooho vyvchennia suchasnykh ukrainskykh pryzvyshch. *Redko Yu. K. Dovidnyk ukrainskykh pryzvyshch*. Kyiv: Naukova dumka, 3–29. [In Ukrainian].

SOURCES

- PPI Populiarni pryzvyshcha ta imena Ukrainy. URL: [https:// sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis/misca-1-10000](https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis/misca-1-10000) (last accessed: 14.01.2023) [In Ukrainian].
- PI Populiarni pryzvyshcha ta imena Ukrainy. Populiarnist imen. URL: [https:// sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen](https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-imen) (last accessed: 24.01.2023). [In Ukrainian].
- PP Populiarni pryzvyshcha ta imena Ukrainy. Populiarnist pryzvyshch. URL: <https://sites.google.com/site/uaname/popularnist-prizvis> (last accessed: 18.01. 2023). [In Ukrainian].

